

VIA CRUCIS

Presidit pel Sant Pare Francesc

Divendres Sant

Plaça de Sant Pere
10 d'abril de 2020

Imatge: Andrea DA FIRENZE, *Crucifixió amb Maria, sant Joan Evangelista i un frare dominicà* (1370-1377), tremp d'ou i or sobre taula

1

Introducció

Les meditacions del Via Crucis d'aquest any les han proposat la capellania de la presó "Due Palazzi" de Pàdua. Acol·lint la invitació del papa Francesc, catorze persones han meditat sobre la Passió de Nostre Senyor Jesucrist, actualitzant-la en les seves vides. Entre elles hi ha cinc persones empresonades, una família víctima d'un delictes d'homicidi, la filla d'un home condemnat a cadena perpètua, una educadora d'institucions penitenciàries, un jutge de vigilància penitenciària, la mare d'una persona empresonada, una catequista, una frare voluntari, un agent de policia penitenciària i un capellà que va ser acusat i després absolt definitivament per la justícia, després de vuit anys de procés ordinari.

Acompanyar Crist en el Camí de la Creu, amb la veu ronca de la gent que viu el món de les presons, és una oportunitat per assistir al prodigiós duel entre la Vida i la Mort, descobrint com els fils del bé s'entrellacen inevitablement amb els fils del mal. Contemplar el Calvari des de darrere dels barrots és creure que tota vida es pot posar en joc en pocs moments, com li va passar al bon lladre. N'hi haurà prou d'omplir de veritat aquests moments: el penediment per la culpa comesa, la convicció que la mort no és per sempre, la certesa que Crist és l'innocent injustament condemnat. Tot això és possible per als que creuen, perquè fins i tot en la foscor de les presons ressona l'anunci ple d'esperança: «*Res no és impossible per a Déu*» (Lluc 1,37). Si algú li dona la mà, l'home que ha estat capaç del crim més horrible podrà ser el protagonista de la resurrecció més inesperada. Amb la certesa que «fins i tot quan es narra el mal i el sofriment, podem deixar espai a la redempció, podem reconèixer enmig del mal el dinamisme del bé i deixar-li espai» (*Missatge del Sant Pare per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials 2020*).

D'aquesta manera el *Via Crucis* esdevé un *Via Lucis*.

Els textos, recollits pel capellà Don Marco Pozza i la voluntària Tatiana Mario, s'han escrit en primera persona, però s'ha optat no posar-hi el nom: els qui han participat en aquesta meditació han volgut donar veu a tots aquells que, en la món, comparteix la mateixa condició. Aquesta nit, en el silenci de les presons, la veu d'un desitja esdevenir la veu de tots.

Preguem

Déu, Pare omnipotent,
que en el teu Fill Jesucrist
t'has fet càrrec de les ferides i els sofriments de la humanitat,
avui tinc el coratge de demanar-te, com el lladre penedit: «Recorda't de mi!».
Soc aquí, sol davant teu, en la foscor d'aquesta presó,

*pobre, nu, famolenc i menyspreat,
i et demano que aboquis sobre les meves ferides
l'oli del perdó i del consol
i el vi d'una fraternitat que referma el cor.
Guareix-me amb la teva gràcia i ensenya'm a esperar en la desesperació.
Senyor meu i Déu meu, jo crec, ajuda'm en la meva incredulitat.
Pare misericordiós, continua confiant en mi,
dona'm sempre una oportunitat nova,
abraça'm en el teu amor infinit.
Amb la teva ajuda i el do de l'Esperit Sant,
també jo seré capaç de reconèixer-te
i servir-te en els meus germans.
Amén.*

I estació

Jesús és condemnat a mort

(Meditació d'una persona condemnada a cadena perpètua)

Pilat tornà a parlar-los amb el desig de deixar lliure Jesús. Però ells cridaven: «Crucifica'l, crucifica'!!» Per tercera vegada Pilat els digué: «Però quin mal ha fet, aquest? Jo no he trobat res en ell per a poder-lo inculpar i condemnar-lo a mort. El faré assotar per escarmentar-lo i el deixaré lliure». Però ells insistien, demanant amb grans crits que el crucifiquessin. I la seva cridòria anava imposant-se. Llavors Pilat decidí de satisfer la seva petició: va deixar lliure l'home que era a la presó per disturbis i per assassinar, l'home que ells demanaven, i els va entregar Jesús, tal com ells volien. (Lluc 23,20-25)

Tantes vegades, als tribunals i als diaris, ressona aquest crit: «Crucifiqueu-lo, crucifiqueu-lo!». És un crit que també vaig escoltar referint-se a mi: vaig ser condemnat, amb el meu pare, a cadena perpètua. La meva crucifixió va començar quan era petit: si hi penso, em veig arrupit a l'autobús que em portava a l'escola, marginat per la meva tartamudesa, sense cap relació amb ningú. Vaig començar a treballar quan era petit, sense poder estudiar: la ignorància va poder més que la meva ingenuïtat. Després, l'assetjament escolar va robar raigs d'infantesa a aquell nen nascut a Calàbria als anys setanta. M'assemblo més a Barrabàs que a Crist, però la condemna més ferotge continua sent la de la meva

consciència: a la nit obro els ulls i busco desesperadament una llum que il·lumini la meva història.

Quan estic tancat a la meva cel·la i rellegeixo les pàgines de la Passió de Crist, esclato en llàgrimes: després de vint-i-nou anys a la presó encara no he perdut la capacitat de plorar, d'avergonyir-me del meu passat, del mal que he fet. Em sento com Barrabàs, Pere i Judes en una sola persona. El meu passat el sento espantós, tot i que sé que és la meva història. He viscut anys sotmès al règim d'aïllament previst en l'article 41-bis (de la Llei del sistema penitenciari italià) i el meu pare va morir en les mateixes condicions. Moltes vegades, a la nit, escoltava com plorava a la cel·la. Ho feia d'amagat, però jo me n'adonava. Tots dos estàvem en una foscor profunda. Però, en aquella no-vida, sempre he buscat alguna cosa que fos vida: és estrany dir-ho, però la presó ha estat la meva salvació. Si per a algú encara soc Barrabàs, no m'enfado: sento, en el meu cor, que aquell Home innocent, condemnat com jo, ha vingut a buscar-me a la presó per educar-me a la vida.

Senyor Jesús, malgrat els forts crits que ens distreuen, t'entreveiem entre la multitud dels que criden que has de ser crucificat; i potser entre ells hi som també nosaltres, inconscients del mal de què podem ser capaços. Des de les nostres cel·les volem demanar al teu Pare pels que,

com tu, són condemnats a mort i pels que volen substituir el teu judici suprem.

Preguem

Oh Déu, que estimes la vida, que sempre ens ofereixes una nova oportunitat a través de la re-

conciliació perquè gaudim de la teva infinita misericòrdia, et supliquem que ens infonguis el do de la saviesa perquè considerem tot home i tota dona com a temple del teu Esperit i respectem la seva inviolable dignitat. Per Crist Senyor nostre. Amén.

II estació

Jesús és carregat amb la creu

(Meditació d'uns pares als quals van assassinar una filla)

Els soldats se'l van endur a l'interior del palau, és a dir, al pretori, i convocaren tota la cohort. Llavors el vestiren de porpra, li cenyiren al cap una corona d'espines que havien trenat i l'anaven saludant: «Salve, rei dels jueus!» Li pegaven al cap amb una canya, li escopien i doblegant el genoll li feien reverència. Acabada la burla, li tragueren la porpra, li posaren els seus vestits i se l'endugueren fora per crucificar-lo. (Marc 15,16-20)

Aquell horrible estiu, la nostra vida de pares va morir juntament amb la de les nostres dues filles. Una va ser assassinada amb l'amiga de l'ànima per la violència cega d'un home sense pietat; l'altra, que va sobreviure de miracle, va ser privada per sempre del seu somriure. La nostra ha estat una vida de sacrifici, basada en la feina i la família. Hem ensenyat als nostres fills el respecte pels altres i el valor del servei als més pobres. Sovint ens preguntem: "Per què a nosaltres aquest mal que ens ha aclaparat?". No trobem pau. Tampoc justícia, en la qual sempre hem cregut, ha estat capaç de guarir les ferides més profundes: la nostra condemna al sofriment durarà fins al final.

El temps no ha alleujat el pes de la creu que ens van posar a les espatlles: no podem oblidar qui avui ja no hi és. Som grans, cada cop més desvalguts, i som víctimes del pitjor dolor que hi ha: sobreviure a la mort d'una filla.

És difícil dir-ho, però en el moment en què sembla que la desesperació pren el control, el Senyor, de maneres diferents, ve a trobar-nos, donant-nos la gràcia d'estimar-nos com a esposos, recolzant-nos l'un en l'altre malgrat les dificultats. Ell ens convida a tenir oberta la porta de la nostra casa al més feble, al desesperat, acollint qui hi truca, encara que només sigui per un plat de sopa. Haver fet de la caritat el nostre manament és per a nosaltres una forma de salvació: no volem rendir-nos al mal. De fet, l'amor de Déu és capaç de regenerar la vida perquè, abans de nosaltres, el seu Fill Jesús va experimentar el dolor humà per poder sentir-ne la justa compassió.

Senyor Jesús, ens fa tant mal veure't colpejat, burlat i despullat, víctima innocent d'una crueltat inhumana. En aquesta nit de dolor, ens adreçem al teu Pare per confiar-li tots aquells que han patit violència i iniquitat.

Preguem

Oh Déu, la nostra justícia i redempció, que ens has donat el teu únic Fill glorificant-lo en el tron de la Creu, infon en els nostres cors la teva esperança per reconèixer-te present en els moments foscos de la nostra vida. Consola'ns en tota aflicció i sostén-nos en les proves, tot esperant el teu Regne. Per Crist Senyor nostre. Amén.

III estació

Jesús cau per primera vegada

(Meditació d'una persona empresonada)

De fet, ell portava les nostres malalties i havia pres damunt seu els nostres dolors. Nosaltres el teníem per un home castigat que Déu assota i

humilia. Però ell era malferit per les nostres faltes, triturat per les nostres culpes: rebia la cor-

recció que ens salva, les seves ferides ens curen. Tots anàvem com ovelles disperses, cadascú seguia el seu camí; però el Senyor ha carregat damunt d'ell les culpes de tots nosaltres. (Isaïes 53,4-6)

Va ser la primera vegada que vaig caure, però per a mi va ser la mort: li vaig prendre la vida a una persona. Un dia va ser suficient per passar d'una vida irreprotxable a fer un gest que significa la violació de tots els manaments. Em sento la versió moderna del lladre que implora a Crist: «Recorda't de mi!». Més que penedit, l'imagino com aquell que és conscient d'anar pel mal camí. De la meva infantesa recordo l'ambient fred i hostil en què vaig créixer: n'hi havia prou de descobrir una fragilitat en l'altre per traduir-la en una forma de diversió. Buscava amics sincers, volia ser acceptat tal com era, sense èxit. Vaig sofrir per la felicitat dels altres, sentia que tot eren pals a les rodes, només em demanaven sacrificis i regles a respectar: em sentia com un estrany per a tothom i vaig buscar, a qualsevol preu, la meva venjança.

No em vaig adonar que el mal creixia, lentament, dins meu. Fins que, un vespre, va arribar la meva hora de tenebres: en un instant, com una allau, es van desencadenar en mi els records de totes les injustícies sofertes en la vida. La ira va assassinar la bondat, vaig cometre un

mal immensament més gran que tots els que havia rebut. Després, a la presó, l'insult dels altres es va convertir en menyspreu cap a mi: calia poc per acabar amb tot, estava al límit. També vaig portar la meva família a l'abisme: per causa meva, van perdre el nom, la bona reputació, van esdevenir només la família de l'assassí. No busco excuses ni rebaixes, expiaré la meva pena fins a l'últim dia perquè a la presó he trobat persones que m'han retornat la confiança perduda.

La meva primera caiguda va ser pensar que la bondat no existia en el món. La segona, l'homicidi, gairebé en va ser una conseqüència: jo ja estava mort per dins.

Senyor Jesús, tu també has acabat a terra. Potser la primera vegada és la més dura perquè tot és nou: el cop és fort i el desconcert predomina. Confiem al teu Pare aquells que es tanquen en les seves raons i no reïxen a reconèixer les culpes comeses.

Preguem

Oh Déu, que has aixecat l'ésser humà de la seva caiguda, et demanem: vine a ajudar la nostra feblesa i dona'ns ulls capaços de contemplar els signes del teu amor escampats en la nostra vida quotidiana. Per Crist Senyor nostre. Amén.

IV estació

Jesús troba la seva Mare

(Meditació de la mare d'una persona empresonada)

S'estaven vora la creu de Jesús la seva mare i la germana de la seva mare, Maria, muller de Cleofàs, i Maria Magdalena. Quan Jesús veié la seva mare i, al seu costat, el deixeble que ell estimava, digué a la mare: «Dona, aquí tens el teu fill». Després digué al deixeble: «Aquí tens la teva mare». I d'aleshores ençà el deixeble la va acollir a casa seva. (Joan 19,25-27)

Quan van condemnar el meu fill, mai no vaig tenir la temptació d'abandonar-lo. El dia de la seva detenció, tota la nostra vida va canviar: tota la família va entrar a la presó amb ell. Encara avui, el judici de la gent no s'apaivaga, és

una espasa esmolada: els dits que ens assenyalen fan més pesat el sofriment que ja portem al cor.

Les ferides empitjoren en passar els dies, traient-nos fins i tot la respiració.

Sento la proximitat de la Mare de Déu: m'ajuda a no deixar-me vèncer per la desesperació, a suportar la maldat. Li he confiat el meu fill: només a ella puc confiar les meves pors, ja que ella mateixa les va experimentar mentre pujava el Calvari. En el seu cor sabia que el Fill no podia escapar a la crueltat de l'home, però no el va abandonar. Ella era allà, compartint-ne el dolor, fent-li companyia amb la seva presència. M'imagino que Jesús, alçant els ulls, va trobar

els seus ulls plens d'amor i mai no es va sentir sol.

Així ho vull fer jo també.

He carregat la culpa del meu fill, també vaig demanar perdó per les meves responsabilitats. Imploro per a mi la pietat que només pot experimentar una mare, perquè el meu fill pugui tornar a viure després d'haver expiat la seva pena. Prego contínuament per ell perquè, dia rere dia, pugui esdevenir un home diferent, capaç d'estimar-se de nou a ell mateix i als altres.

Senyor Jesús, la trobada amb la teva Mare en el camí de la creu potser és la més commovedora

V estació

El Cireneu ajuda Jesús a portar la creu

(Meditació d'una persona empresonada)

Quan s'enduien Jesús, van agafar un tal Simó de Cirene, que venia del camp, i li carregaren la creu perquè la portés darrere d'ell. (Lluc 23,26)

Amb el meu treball he ajudat generacions d'infants a caminar drets. Després, un dia, em vaig trobar tirat a terra. Era com si m'haguessin trencat l'esquena: el meu treball es va convertir en el pretext d'una acusació infamant. Vaig entrar a la presó: la presó va entrar a casa meua. Des d'aleshores em vaig convertir en un vagabund per la ciutat: vaig perdre el meu nom, em criden amb el nom del crim pel qual la justícia m'acusa, ja no soc l'amo de la meua vida. Quan hi penso, em ve al cap aquell infant amb les sabates trencades, els peus mullats i la roba usada: una vegada vaig ser aquell infant. Després, un dia, la detenció: tres homes uniformats, un protocol rígid, la presó que m'empassa viu en el seu formigó.

La creu que em van carregar a les espatlles és pesada. Amb el temps vaig aprendre a conviure-hi, a mirar-la a la cara, a anomenar-la pel seu nom: passem nits senceres fent-nos companyia mútuament. Dintre de les presons, Simó de Cirene el coneixem tots: és el segon nom dels voluntaris, dels que pugen a aquest calvari per ajudar a portar una creu; són persones que

i dolorosa. Entre la seva mirada i la teua posem la de tots els familiars i els amics que se senten trencats i impotents pel futur dels seus éssers estimats.

Preguem

Oh Maria, Mare de Déu i de l'Església, deixeble fidel del teu Fill, ens dirigim a tu per confiar a la teua mirada atenta i a la cura del teu cor matern, el crit de la humanitat que gemega i sofreix esperant el dia en què s'eixugaran totes les llàgrimes dels nostres rostres. Per Crist Senyor nostre. Amén.

rebutgen la llei del ramat tot escoltant la consciència. A més, Simó de Cirene és el meu company de cel·la: el vaig conèixer la primera nit que vaig passar a la presó. Era un home que feia anys que vivia en un banc, sense afecte ni ingressos. La seva única riquesa era una caixa de dolços. Ell, tot i ser golafre, va insistir perquè la portés a la meua dona la primera vegada que va venir a veure'm: ella va començar a plorar per aquell gest inesperat i afectuós.

Estic envellint a la presó: somnio en tornar un dia a confiar en l'home.

Esdevenir un Cireneu de l'alegria per a algú.

Senyor Jesús, des del teu naixement fins a la trobada amb un desconegut que et va portar la creu, has volgut necessitar la nostra ajuda. També nosaltres, com el Cireneu, volem apropar-nos als nostres germans i a les nostres germanes, i col·laborar amb la misericòrdia del Pare per alleujar el jou del mal que els oprimeix.

Preguem

Oh Déu, defensor dels pobres i consol dels afligits, protegeix-nos amb la teua presència i ajuda'ns a portar cada dia el dolç jou del teu manament d'amor. Per Crist Senyor nostre. Amén.

VI estació

La Verònica eixuga el rostre de Jesús

(Meditació d'una catequista de la parròquia)

*Tu em parles dintre el cor i em dius:
«Busqueu la meva mirada!»
Buscar-la és el que vull, Senyor.
No m'amaguis la mirada,
no t'indignis fins a rebutjar el teu servent,
tu que ets el meu ajut.
No em deixis abandonat,
Déu meu, salvador meu. (Salm 27,8-9)*

Com a catequista, eixugo tantes llàgrimes, deixant-les córrer: no es poden construir barreres a les que omplen els cors afligits. Moltes vegades em trobo amb homes desesperats que, en la foscor de la presó, busquen el perquè al mal que els sembla infinit. Aquestes llàgrimes tenen gust de derrota i solitud, de remordiment i incomprensió. Sovint imagino Jesús a la presó en el meu lloc: Com eixugaria aquestes llàgrimes? Com apaivagaria l'angoixa d'aquests homes que no troben una sortida a allò en què s'han convertit sucumbint al mal?

Trobar una resposta és un exercici ardu, sovint incompreensible per a les nostres petites i limitades lògiques humanes. El camí que em suggereix Crist és contemplar aquests rostres desfigurats pel sofriment, sense tenir por. M'he proposat quedar-me allà, al seu costat, respectant

els seus silencis, escoltant el seu dolor, intentant mirar més enllà del prejudici. Exactament com Crist mira les nostres fragilitats i les nostres limitacions amb ulls plens d'amor. A cada un, fins i tot als reclusos, cada dia se'ns ofereix l'oportunitat de convertir-nos en persones noves, gràcies a aquesta mirada que no jutja, sinó que infon vida i esperança.

I, d'aquesta manera, les llàgrimes vessades poden convertir-se en el rebrot d'una bellesa fins i tot difícil d'imaginar.

Senyor Jesús, la Verònica va tenir compassió de tu: va trobar un home que patia i va descobrir-hi el rostre de Déu. En la pregària confiem al teu Pare els homes i les dones del nostre temps que continuen eixugant les llàgrimes de molts germans nostres.

Preguem

Oh Déu, llum veritable i font de la llum, que en la feblesa reveles l'omnipotència i la radicalitat de l'amor, imprimeix el teu rostre en els nostres cors, perquè et sabem reconèixer en els patiments de la humanitat. Per Crist Senyor nostre. Amén.

6

VII estació

Jesús cau per segona vegada

(Meditació d'una persona empresonada)

Jesús deia: «Pare, perdona'ls, que no saben el que fan». Després es repartiren els seus vestits i se'ls jugaren als daus. (Lluc 23,34)

Quan passava davant una presó, canviava de vorera: "Jo mai no acabaré aquí", em deia. Les vegades que la mirava respirava tristesa i foscor: em semblava que passava pel costat d'un cementiri de morts vivents. Un dia vaig acabar rere les reixes, juntament amb el meu germà. Per si això no fos suficient, també vaig portar-hi el meu pare i la meva mare. La presó, que m'era un país estranger, s'ha convertit en casa nostra: els homes estàvem en una cel·la, la mare en

una altra. Els mirava, sentia vergonya de mi mateix: ja no podia anomenar-me home. Estan envellint a la presó per culpa meua.

He caigut a terra dues vegades. La primera, quan el mal em va fascinar i hi vaig cedir: el tràfic de drogues, als meus ulls, valia molt més que la feina del meu pare que treballava deu hores al dia. La segona va ser quan, després d'haver arruïnat la família, vaig començar a preguntar-me: "Qui soc jo perquè Crist mori per mi?". El crit de Jesús —«Pare, perdona'ls que no saben el que fan»— el llegeixo en els ulls de la meua mare: ella va assumir la vergonya de tots els homes de la casa per salvar la família. I té el rostre

del meu pare que, d'amagat, es desesperava a la cel·la. Només avui ho puc admetre: en aquells anys no sabia què feia. Ara que ho sé, amb l'ajuda de Déu, estic intentant reconstruir la meua vida. Ho dec als meus pares: fa anys van vendre les nostres coses més estimades perquè no volien que jo visqués al carrer. Ho dec sobretot a mi mateix: la idea que el mal continuï dirigint la meua vida és insuportable. Això ha esdevingut el meu *via crucis*.

Senyor Jesús, has caigut de nou a terra: cansat per la meua afecció al mal, per la meua por a no

ser capaç de ser una persona millor. Amb fe ens adreçem al teu Pare i li demanem per tots els que encara no han pogut escapar del poder de Satanàs, de la fascinació de les seves obres i les seves mil formes de seducció.

Preguem

Oh Déu, que no ens deixes en les tenebres i en l'ombra de la mort, sosté la nostra feblesa, allibera'ns de les cadenes del mal i protegeix-nos amb l'escut del teu poder, perquè puguem cantar la teua misericòrdia per sempre. Per Crist Senyor nostre. Amén.

VIII estació

Jesús troba les dones de Jerusalem

(Meditació de la filla d'un home condemnat a cadena perpètua)

El seguia una gran gentada del poble, i també moltes dones que feien mostres de dol i el planyien. Jesús es girà cap a elles i els digué: «Filles de Jerusalem, no ploreu per mi; ploreu més aviat per vosaltres mateixes i pels vostres fills. Perquè venen dies que la gent dirà: "Sortoses les estèrils, les entranyes que no han engendrat i els pits que no han criat." Llavors començaran a dir a les muntanyes: "Caieu damunt nostre!", i als turons: "Cobriu-nos!"» (Lluc 23,27-30)

Com a filla d'una persona empresonada, quantes vegades m'han preguntat: "Sents afecte pel teu pare: penses alguna vegada en el dolor que el teu pare ha provocat en les víctimes?". En tots aquests anys no he canviat la resposta, els dic: "Per descomptat, és impossible no pensar-hi". Després, jo també els faig una pregunta: "Alguna vegada has pensat que jo soc la primera de les víctimes de les accions del meu pare? Fa vint-i-vuit anys que compleixo la pena de créixer sense pare". Durant aquests anys he viscut amb ràbia, inquietud, tristesa: la seva absència cada vegada és més feixuga de suportar. He travessat Itàlia de sud a nord per ser-hi a prop: conec les ciutats no pels seus monuments, sinó per les presons que he visitat. Em sembla que soc com Telèmac quan busca el seu pare Ulisses: la meua vida és un Giro d'Itàlia de presons i d'afectats.

Fa anys vaig perdre l'amor perquè soc la filla d'un home empresonat, la meua mare va caure

víctima de depressió, la família es va ensorrar. Vaig quedar jo, amb el meu petit sou, per sostenir el pes d'aquesta història esquinçada. La vida m'ha obligat a ser dona sense temps de ser nena. A casa nostra, tot és un *via crucis*: el pare és un dels condemnats a cadena perpètua. El dia que em vaig casar, somiava tenir-lo al meu costat: també ell va pensar en mi des de centenars de quilòmetres de distància. "És la vida!", em repeteixo per recuperar el coratge. És veritat: hi ha pares que, per amor, aprenen a esperar que els fills madurin. Jo, per amor, he d'esperar el retorn del pare.

Per a les persones com nosaltres l'esperança és una obligació.

Senyor Jesús, el retret a les dones de Jerusalem el sentim com un advertiment per a cada un de nosaltres. Ens convida a la conversió, passant d'una religió sentimentalista a una fe arrelada en la teua Paraula. Et demanem pels que estan obligats a suportar el pes de la vergonya, el sofriment de l'abandonament, el buit d'una presència. I per cada un de nosaltres, perquè no deixem que els pecats dels pares caiguin sobre els fills.

Preguem

Oh Déu, Pare de bondat, que no abandones els teus fills en les proves de la vida, concedeix-nos

la gràcia de poder reposar en el teu amor i gaudir sempre del consol de la teva presència. Per Crist Senyor nostre. Amén.

IX estació

Jesús cau per tercera vegada

(Meditació d'una persona empresonada)

És bo que l'home carregui el seu jou quan encara és jove. Que resti tot sol en silenci. Quan el Senyor el corregeix, que enfonsi el rostre a la pols: potser hi haurà encara esperança. Que pari la galta al qui li pega i aguantant l'oprobri. El Senyor no abandona per sempre més. Fa sofrir, però també es compadeix pel seu gran amor. (Lamentacions 3,27-32)

Caure a terra mai no és agradable: caure una i una altra vegada, a més de no ser agradable també es converteix en una mena de condemna, gairebé com si un ja no fos capaç de romandre dempeus. Com a home vaig caure massa vegades: tantes altres vegades m'he aixecat. A la presó sovint penso en quantes vegades un nen cau a terra abans d'aprendre a caminar: estic convençut que aquests són els assajos generals per als moments en què tornarà a caure quan sigui gran. De petit vaig viure la presó dins de casa: vivia amb l'angoixa del càstig, alternava la tristesa dels adults amb la despreocupació dels infants. D'aquells anys recordo la germana Gabriella, l'única imatge alegre: va ser l'única en entreveure el millor dins del meu pitjor. Com Pere, vaig buscar i trobar mil excuses per als meus errors: l'estrany és que un fragment de bé sempre ha estat encès dins meu.

X estació

Jesús és despullat

(Meditació d'una educadora d'institucions penitenciàries)

Els soldats, quan hagueren crucificat Jesús, van agafar el seu mantell i en feren quatre parts, una per a cada soldat, i també prengueren la túnica. Però la túnica era sense costura, teixida d'una sola peça de dalt a baix, i es digueren entre ells: «No l'esquincem; sortegem-la a veure a qui toca». S'havia de complir allò que diu l'Es-

A la presó vaig ser avi: em vaig perdre l'embaràs de la meva filla. Un dia, a la meva neta, no li diré el mal que he comès, sinó només el bé que he trobat. Li parlaré de qui, quan estava a terra, em va portar la misericòrdia de Déu. A la presó, la veritable desesperació és sentir que en la teva vida res ja no té sentit: és el cim del patiment, et sents el més sol de tots els solitaris del món. És veritat que em vaig trencar en mil bocins, però el més important és que encara es poden recompondre. No és fàcil: és l'única cosa, però, que aquí dins encara té un sentit.

Senyor Jesús, per tercera vegada caus a terra i, quan tothom creu que és el final, tornes a aixecar-te. Amb confiança ens posem en mans del teu Pare i li encomanem aquells que se senten empresonats en els abismes dels seus errors, perquè tinguin la força d'aixecar-se i el coratge de deixar-se ajudar.

Preguem

Oh Déu, fortalesa dels qui esperen en Tu, que concedeixes de viure en pau a aquells que segueixen els teus ensenyaments, sosté els nostres passos temorosos, aixeca'ns de les caigudes de les nostres infidelitats, aboca l'oli del consol i el vi de l'esperança sobre les nostres ferides. Per Crist Senyor nostre. Amén.

criptura: S'han repartit entre ells els meus vestits; s'han jugat als daus la meva roba. Això és el que van fer els soldats. (Joan 19,23-24)

Com a educadora d'institucions penitenciàries veig entrar a la presó els homes privats de tot: despullats de tota dignitat com a conseqüència de les culpes comeses, de tot respecte per ells

mateixos i pels altres. Cada dia m'adono que la seva autonomia minva darrere els barrots: em necessiten fins i tot per escriure una carta. Aquestes són les criatures indefenses que se m'encomanen: uns homes desarmats, exasperats en la seva fragilitat, sovint privats del necessari per comprendre el mal comès. A vegades, però, s'assemblen als nens acabats de néixer que encara es poden modelar. Percebo que les seves vides poden començar de nou en una altra direcció, donant definitivament l'esquena al mal.

Però les meves forces s'esvaeixen dia a dia. Ser un embut de ràbia, de dolor i de rancúnia acaba gastant fins i tot l'home i la dona més preparats. Vaig triar aquest treball després que la meva mare va morir en un accident provocat per un noi enganxat a les drogues: vaig decidir respondre a aquest mal immediatament amb el bé. Però tot i que estic enamorada d'aquesta feina, de vegades em costa trobar la força per portar-la endavant.

En aquest servei tan delicat, necessitem sentir-nos acompanyats per poder sostenir les moltes

vides que se'ns confien i que cada dia corren el perill de naufragar.

Senyor Jesús, en contemplar-te despullat dels teus vestits, sentim torbació i vergonya. De fet, davant la veritat nua, des del primer home vam començar a fugir. Ens amaguem darrere les màscares d'hipocresia social i sovint teixim vestits de mentida amb els parracs gastats dels pobres, utilitzats per a la nostra cobdícia de diners i de poder. Que el teu Pare tingui pietat de nosaltres i amb paciència ens ajudi a ser més senzills, més transparents, més autèntics: capaços d'abandonar definitivament les armes de la hipocresia.

Preguem

Oh Déu, que ens fas lliures amb la teva veritat, despulla'ns de l'home vell que es resisteix en nosaltres i vesteix-nos de la teva llum perquè siguem en el món el reflex de la teva glòria. Per Crist Senyor nostre. Amén.

XI estació

Jesús és clavat a la creu

(Meditació d'un sacerdot acusat i després absolt)

Quan arribaren a l'indret anomenat la Calavera, hi van crucificar Jesús, i també els criminals, l'un a la dreta i l'altre a l'esquerra. Jesús deia: «Pare, perdona'ls, que no saben el que fan». Després es repartiren els seus vestits i se'ls jugaren als daus. El poble era allà mirant-ho, però les autoritats se'n reien dient: «Ell que va salvar-ne d'altres, que se salvi a si mateix, si és el Messies de Déu, l'Elegit!» També l'escarnien els soldats; se li acostaven a oferir-li vinagre i deien: «Si ets el rei dels jueus, salva't a tu mateix!» Sobre d'ell hi havia un rètol que deia: «Aquest és el rei dels jueus.» Un dels criminals penjats a la creu l'injuriava dient: «No ets el Messies? Doncs salva't a tu mateix i a nosaltres!» Però l'altre, renyant-lo, li respongué: «Tu tampoc no tens temor de Déu, tu que sofreixes la mateixa pena? I nosaltres la sofrem justament, perquè rebem el que mereixen els nostres actes. Aquest, en canvi, no ha fet res de mal». I deia: «Jesús, recorda't de mi quan arribis al teu

Regne». Jesús li digué: «En veritat t'ho dic: avui seràs amb mi al paradís». (Lluc 23,33-43)

Crist clavat a la creu. Quantes vegades, com a sacerdot, he meditat aquesta pàgina de l'Evangeli. I quan un dia em van posar en una creu, vaig sentir tot el pes d'aquesta fusta: l'acusació estava feta amb paraules dures com els claus, la pujada se'm va fer costeruda, el sofriment se'm va gravar a la pell. El moment més fosc va ser veure el meu nom penjat fora la sala del tribunal: en aquell moment vaig comprendre que jo era un home obligat a provar la seva innocència, sense ser culpable. Vaig estar penjar a la creu durant deu anys: va ser el meu *via crucis* poblat de lligalls, sospites, acusacions, injúries. Cada vegada que anava als tribunals buscava el Crucifix penjat: me'l quedava mirant fixament mentre la llei investigava la meua història.

La vergonya, per un instant, em va portar a la idea que seria millor acabar amb tot. Però aleshores vaig decidir seguir sent el sacerdot que

sempre havia estat. Mai no vaig pensar en alleugerir la creu, fins i tot quan la llei m'ho permetia. Vaig optar sotmetre'm al judici ordinari: m'ho devia a mi mateix, als joves que vaig educar en els anys del Seminari, a les seves famílies. Mentre pujava el meu calvari, els vaig trobar al llarg del camí: es van convertir en els meus ciutadans, van suportat amb mi el pes de la creu, em van eixugar tantes llàgrimes. Juntament amb mi, molts d'ells van pregar pel noi que m'acusava: mai no vam deixar de fer-ho. El dia en què em van absoldre de tots els càrrecs, vaig descobrir que era més feliç que deu anys enrere: vaig poder tocar amb la mà l'acció de Déu en la meua vida. Penjat a la creu, el meu sacerdot es va il·luminar.

XII estació

Jesús mor a la creu

(Meditació d'un jutge de vigilància penitenciària)

Era ja cap al migdia quan es va estendre per tota la terra una foscor que va durar fins a les tres de la tarda: el sol s'havia amagat. Llavors la cortina del santuari s'esquinçà pel mig. Jesús va cridar amb tota la força: «Pare, a les teves mans confio el meu esperit». I havent dit això, va expirar. (Lluc 23,44-46)

Com a jutge de vigilància penitenciària, no puc clavar un home, cap home, a la seva condemna: això significaria condemnar-lo una segona vegada. És necessari que l'home expii el mal que va cometre: no fer-ho significaria banalitzar els seus delictes, justificar les accions intolerables que va realitzar i que han causat altres patiments físics i morals.

Però la veritable justícia només és possible a través de la misericòrdia, que no clava l'home a la creu per sempre, sinó que s'ofereix com a guia per ajudar-lo a aixecar-se, ensenyant-li a entendre que el bé, malgrat el mal comès, mai no s'apaga completament en el seu cor. Només redescobrint la seva humanitat, la persona condemnada serà capaç de reconèixer aquesta humanitat en l'altre, en la víctima a qui va provocar dolor. Encara que aquest camí de recuperació pot ser tortuós i el risc de tornar a caure en

Senyor Jesús, el teu amor sense límits t'ha portat a la Creu. Estàs morint, però no et cansas de perdonar-nos i donar-nos vida. Confiem al teu Pare els innocents de la història que han patit una condemna injusta. Que ressoni en els seus cors l'eco de la teua paraula: «Avui seràs amb mi al paradís».

Preguem

Oh Déu, font de misericòrdia i de perdó, que et reveles en els sofriments de la humanitat, il·lumina'ns amb la gràcia que brolla de les ferides del Crucificat i fes que perseverem en la fe durant la nit fosca de la prova. Per Crist Senyor nostre. Amén.

el mal sempre està a l'aguait, no hi ha altres camins per tractar de reconstruir una història personal i col·lectiva.

La rigidesa del judici posa a prova l'esperança de l'home: ajudar-lo a reflexionar i a preguntar-se per les motivacions de les seves accions podria convertir-se en una oportunitat per mirar-se des d'una altra perspectiva. Però per fer això cal aprendre a reconèixer la persona amagada darrere la culpa comesa. A vegades, en fer-ho, és possible albirar un horitzó que pot infondre esperança a les persones condemnades i, una vegada expiada la pena, retornar-les a la societat, convidant la societat a acollir-les de nou després potser d'haver-les rebutjat un temps. Perquè tots, fins i tot els condemnats, som fills de la mateixa humanitat.

Senyor Jesús, mors per una sentència corrompuda, pronunciada per jutges inics i aterrits per la força impetuosa de la veritat. Confiem al teu Pare els magistrats, els jutges i els advocats, perquè es mantinguin amb rectitud en l'exercici del seu servei a l'Estat i als seus ciutadans, sobretot als que pateixen per una situació de pobresa.

Preguem

Oh Déu, rei de justícia i de pau, que has acollit en el crit del teu Fill el de tota la humanitat, ensenya'ns a no identificar la persona amb el mal

comès i ajuda'ns a entreveure en cada un la flama viva del teu Esperit. Per Crist Senyor nostre. Amén.

XIII estació

Jesús és davallat de la creu

(Meditació d'un frare voluntari)

Hi havia un home bo i just que es deia Josep. Era membre del Sanedrí, però no havia donat suport a la seva decisió i actuació. Era natural d'Arimatea, una vila jueva, i esperava l'arribada del Regne de Déu. Aquest home es presentà a Pilat per demanar-li el cos de Jesús. Va baixar-lo de la creu, l'embolcallà amb un llençol i el va dipositar en un sepulcre tallat a la roca, on encara no havien posat mai ningú. (Lluc 23,50-53)

Les persones empresonades han estat, sempre, els meus mestres. Des de fa seixanta anys que entro a les presons com a frare voluntari i sempre he beneït el dia en què, per primera vegada, vaig conèixer aquest món amagat. En aquelles mirades vaig comprendre clarament que jo podria haver estat en el seu lloc, si la meua vida hagués pres una direcció diferent. Nosaltres, els cristians, sovint caiem en la il·lusió de sentir-nos millors que els altres, com si estar en condicions de poder-nos cuidar dels pobres ens donés una superioritat tal que ens fa jutges dels altres, condemnant-los tantes vegades com ens sembli, sense cap oportunitat de defensa.

Crist, en la seva vida, va elegir i va voler estar amb els últims: va recórrer les perifèries oblidades del món envoltat de lladres, leprosos, prostitutes, estafadors. Va voler compartir misèria, solitud, torbació. Sempre he pensat que aquest era el veritable significat de les seves paraules: «Era a la presó i vinguéreu a veure'm» (Mateu 25,36).

XIV estació

Jesús és sepultat

(Meditació d'un agent de policia penitenciària)

Era el capvespre del dia de la preparació, a punt de començar el dissabte. Les dones que havien acompanyat Jesús des de Galilea seguiren fins allà, van veure el sepulcre i com hi dipositaven

Passant d'una cel·la a una altra, veig la mort que hi habita. La presó segueix enterrant homes vius: són històries que ningú no vol. A mi, Crist em repeteix una vegada i una altra: "Continua, no t'aturis. Agafa'ls de nou en els teus braços". No puc deixar d'escoltar-ho: Ell sempre hi és, fins i tot a l'interior del pitjor dels homes, per molt enfangat que estigui el seu record. Només he de frenar el meu frenesí, aturar-me en silenci davant aquests rostres devastats pel mal i escoltar-los amb misericòrdia. És l'única manera que conec per acollir l'home, apartant de la meua mirada l'error que va cometre. Només d'aquesta manera podrà confiar i recuperar la força per rendir-se al Bé, imaginant-se diferent de com ara el veiem.

Senyor Jesús, ara el teu cos, deformat per tant de mal, està embolcallat en un llençol i lliurat a la terra nua: heus aquí la nova creació. Confiem al teu Pare l'Església, que neix del seu costat traspassat, perquè mai no renunciï davant el fracàs i l'aparença, sinó que continuï sortint per portar a tothom la bona notícia de la salvació.

Preguem

Oh Déu, principi i fi de totes les coses, que en la Pasqua de Crist has redimit tota la humanitat, dona'ns la saviesa de la Creu per poder abandonar-nos a la teua voluntat, acceptant-la amb un esperit joiós i agraït. Per Crist Senyor nostre. Amén.

el cos de Jesús. Després se'n tornaren i prepararen olis aromàtics i perfums. I durant el dissabte van observar el repòs que la Llei prescrivia. (Lluc 23,54-56)

En la meua missió d'agent de policia penitenciària, cada dia toco amb la mà el sofriment dels que viuen reclosos. No és fàcil relacionar-se amb aquells que han estat vençuts pel mal i han provocat ferides enormes a altres homes, fent difícil la seva existència. Però, a la presó, la indiferència crea danys addicionals en la història d'aquell que va fracassar i està pagant el seu deute amb la justícia. Un company, que va ser el meu mestre, sovint repetia: "La presó et transforma: Un home bo pot esdevenir un home sàdic. Un home dolent podria esdevenir una persona millor". El resultat depèn també de mi i estrènyer les dents és essencial per aconseguir l'objectiu del nostre treball: donar una altra oportunitat als que van afavorir el mal. Per aconseguir-ho, no puc limitar-me a obrir i tancar una cel·la, sense fer-ho amb una mica d'humanitat.

Respectant els temps de cada un, les relacions humanes poden florir lentament, fins i tot en aquest món difícil. Això es tradueixen en gestos, atencions i paraules capaces de marcar la diferència, fins i tot si es pronuncien en veu baixa. No m'avergonyeixo d'exercir el diaconat permanent vestint l'uniforme, que porto amb orgull. Conec el sofriment i la desesperació: els he experimentat de petit. El meu petit desig és ser punt de referència per a aquells que es troben entre les reixes. Faig tot el que puc per de-

fensar l'esperança de les persones que es tanquen en elles mateixes, espantades per la idea que un dia sortiran i correran el risc de ser rebutjades una vegada més per la societat. A la presó els recordo que, amb Déu, cap pecat mai no tindrà l'última paraula.

Senyor Jesús, una vegada més et lliuren en mans dels homes, però aquesta vegada t'acullen les mans amoroses de Josep d'Arimatea i d'algunes dones pietoses vingudes de Galilea, que saben que el teu cos és preciós. Aquestes mans representen les mans de totes les persones que mai no es cansen de servir-te i que fan visible l'amor de què l'home és capaç. És precisament aquest amor el que ens dona l'esperança que un món millor és possible: només cal que l'home estigui disposat a deixar-se tocar per la gràcia que prové de tu. En la pregària confiem al teu Pare, d'una manera particular, tots els agents de la policia penitenciària i tots els que col·laboren d'una manera o altra en les presons.

Preguem

Oh Déu, llum eterna i dia sense posta, omple amb les teus béns els que es dediquen a la teua lloança i al servei dels que pateixen, en els innumbrables llocs de dolor de la humanitat. Per Crist Senyor nostre. Amén.